

Beretning fra Forsøgsstationen ved V. Hassing

for Aaret 1902.

Ved Forsøgsbestyrer A. J. Hansen.

Det barske Vejrlig, som har været herskende over hele Landet, har i særlig Grad sat sit Præg paa denne nordlige og for Vinden ret udsatte Station. De gentagne, stærke Storme har været meget følelige, særlig for Stationens lette Jorder. Værst var dog den orkanagtige Storm i Dagene 24.—26. Maj. Den ødelagde fuldstændig Rodfrugtforsøgene i Sandmarken, saa disse maatte ompløjes og omsaas. Desuden beskadigedes Byg- og Havreforsøgene samt Udlægsmarkerne ret betydeligt.

Af hosstaaende Oversigt over Varme- og Nedbørsforholdene vil det ses, at Sommeren har været meget kold og regnfuld. Hele Aarets Middelvarme ligger ganske vist kun 1.1° under Middeltemperaturen for Aarene 1895—1901. Det samme er Tilfældet med Foraarsmaanederne Marts, April og Maj; Marts var endogsaa forholdsvis varm. Maj Maaned var derimod 3° koldere end normalt. I Sommermaanederne Juni, Juli og August var Gennemsnitstemperaturen 2.2° under Middel. Koldest var Juli og August, hvor Temperaturen gik ned til 3° under det normale. Efteraarsmaanederne September, Oktober og November var atter noget mildere, men var dog 1.3° under normal Varme. Koldest var September med 2.1° under Middel. Særlig kolde var altsaa Maj, Juli, August og September.

Hele Aarets Regnmængde naaede ikke ud over det normale, Foraars- og Efteraarsmaanederne var endogsaa forholdsvis tørre. Det var Juli og August, som stod med den store Regnmængde, henholdsvis 76.5 mm. og 110.4 mm., hvilket er henholdsvis

Middelværme i C°.

	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December	Foraar*)	Sommer*)	Efteraar*)	Aaret
Gennemsnit af Middelværme 1895—1901	÷ 0·6	÷ 1·7	0·9	5·2	10·6	14·9	16·4	15·8	12·2	7·7	3·9	1·2	5·6	15·7	7·9	7·2
Middelværme i Aaret 1902	2·4	÷ 3·0	1·7	4·3	7·8	14·3	13·4	12·8	10·1	6·6	3·0	÷ 0·2	4·6	13·5	6·6	6·1

Nedbør i Millimeter.

Gennemsnit af Nedbør 1895—1901	28·6	13·3	39·1	39·3	53·2	43·0	50·3	72·7	47·5	47·4	40·0	60·2	131·7	165·9	134·9	534·6
Nedbør i Aaret 1902	49·9	—	31·7	31·1	48·9	40·0	76·5	110·4	29·5	57·1	15·6	40·9	111·7	226·9	102·2	531·1

Antal Dage med Nedbør i hver Maaned i 1895—1902.

1895	6	9	16	10	7	9	15	18	7	14	13	15	33	42	34	139
1896	10	2	16	10	7	7	11	14	15	17	9	14	33	32	41	132
1897	7	4	22	10	9	7	16	13	13	10	9	13	41	36	32	133
1898	10	15	16	12	13	8	8	13	6	5	13	20	41	29	24	139
1899	15	6	9	15	9	2	13	3	14	13	13	9	33	18	40	121
1900	9	6	8	10	9	7	11	11	17	22	13	16	27	29	52	139
1901	4	4	10	9	6	12	3	10	9	10	8	14	25	25	27	99
1902	10	1	9	3	13	10	13	12	8	11	7	8	25	35	26	105
Gennemsnit 1895—1902	8·9	5·9	13·3	9·9	9·1	7·8	11·3	11·8	11·1	12·8	10·6	13·6	32·3	30·9	34·5	125·9

*) Til Foraar regnes Maanederne Marts, April og Maj; til Sommer Juni, Juli og August; til Efteraar September, Oktober og November.

26·2 mm. og 37·7 mm. over det normale. At disse Forhold i særlig Grad har øvet deres Indflydelse paa Forsøgsresultaterne er forstaaeligt.

Forsøgene er iøvrigt udførte i Overensstemmelse med Planen. (Se Plan for Statens Forsøg i Plantekultur for Finansaaret 1902—03 i dette Tidsskrifts 9. Bind, Side 89—94.)

Sandmarken.

Skønt alle Afgrøder i denne Mark var mer eller mindre medtagne af det barske Vejr, saa udviklede de sig dog til en forholdsvis stor Frodighed, Bygsorterne dog undtagne. Disse gav kun smaa Afgrøder. De lokale Bygsorter var dog de fremmede betydelig overlegne. Bælgplanterne blev usædvanlig frodige. Paa Grund af den rigelige Nedbør og det kolde Vejrlig i Juli, August og September modnedes alle Afgrøder meget sent. Rughøsten kunde først begyndes d. 12. August, Havrehøsten først d. 13. September, og begge disse Kornsorter var meget tvemodne ved Høstningen. Bælgsæden naaede ikke en Gang at blive moden. Ogsaa Kartoffelsorterne vedblev at vokse, og kun de tidlige Sorter naaede at blive modne. De sildige Sorter stod endnu med deres friskgrønne Top, da den stærke Nattefrost indtraadte og afsved Toppen, hvorved deres Vækst selvfølgelig ophørte. Det gav derfor i Modsætning til normale Aar et mindre Udbytte end de tidligere Sorter.

Af de øvrige Rodfrugter gav Gulerødderne den største og smukkeste Afgrøde. Denne Rodfrugtart er i det hele taget næst Kartofflerne den sikreste og mest lønnende paa denne lette Sandjord. Det har tidligere været baade vanskeligt og ret kostbart at renholde en saadan Gulerodsmark, særlig fordi Jorden er meget uren af Spergel, som spirer hurtigere end Gulerodsfrøet og derfor helt overskygger Gulerødderne i den første Tid. Det er meget vanskeligt at luge denne Spergel fra Gulerødderne. I den første Tid, før de skifter Blade, ligner de to Plantearter hinanden en Del, og senere hen snor Spergelen sine Stængler omkring Gulerødderne, saa de hænger sammen i et Filteri. I de sidste to Aar har vi imidlertid overharvet den med Gulerod besaaede Mark med et dobbelt Træk (Krydsharvning) af Ukrudtsharven, saa snart Spergelen begyndte at vise sig. Denne Harvning har fuldstændig øde-

lagt Spergelen, saa Marken har været næsten fri for Frøkrudt hele Sommeren, og Lugningen er derved næsten overflødiggjort eller i hvert Fald reduceret til et meget let og billigt Arbejde. Udyndingsarbejdet, som ogsaa er forholdsvis kostbart for denne Rodfrugtart, har vi forsøgsvis ogsaa indskrænket til det mindst mulige. Det viser sig herved, at Gulerødder, i Mod-sætning til andre Rodfrugter, formaar at vokse meget tæt, uden at Udbyttet indskrænkes i Forhold dertil. Følgende lille Forsøg giver et Fingerpeg i denne Retning.

	Ctr. Roer pr. Td. Ld.	Antal Planter i Hundrede pr. Td. Ld.	Antal Fælles- parceller
Ikke udyndet	604 Ctr.	2800	3
Udyndet til 2" Afstand	650 —	1700	3
— — 4" —	577 —	1000	3

Renholdelsen af Gulerødsmarken har derved været lige saa billig som af Turnipsmarken.

Ret ejendommeligt er det, at enkelte Plantesygdomme optraadte langt mindre ondartede, end man skulde have ventet det i et saa fugtigt Aar. Kartofflerne var saaledes helt sygdomsfri, og Kaalbroksvampen, som i de sidste Par Aar har gjort betydelig Skade i Turnipsmarkerne, viste sig næsten ikke. De Svampe, som foraarsager disse Sygdomme, har formodentlig manglet den fornødne Varme for deres Udvikling.

Af Forsøg, som særlig har tildraget sig de Besøgendes Opmærksomhed, kan nævnes Forsøgene med Mergel og Nørre Flødalskalk. At Mergel (eller i Mangel heraf Kalk) er ret nødvendig, for at det skal kunne lønne sig at dyrke saa simpel Sandjord som den, hvorpaa disse Forsøg er anlagte, er en kendt Sag. Forsøget viser imidlertid, at saavel Mergel som Kalk har forholdsvis ringe Virkning, hvor de kun gives alene, hvorimod Udslaget er meget stort, særlig for Kløver og andre Bælgplanter, naar der tillige tilføres Kaligødning. Denne Gødning gør derimod ingen Virkning, hvor Kalken mangler.

Lermarken.

Regnen og Kulden har selvfølgelig været mere følelig for denne stærkt lerede Jord end for Sandjorden. Bælgplanterne vedblev da ogsaa at vokse og blomstre, her indtil de maatte

afhugges for ikke at raadne paa Roden. Hvede og Rug gav store og smukke Afgrøder saavel af Kærne som Halm. Bygget var derimod meget følsomt overfor Kulden. Saavel Byg som Havre angribes hvert Aar mer eller mindre af Svampesygdom paa Kimstængelen. Denne Sygdom kan undertiden optræde saa stærkt, at alle Planterne staar med gullige Blade, og henimod Halvdelen dræbes. En stor Del af de Angreb paa Vaarsædsmarkerne her i det nordlige Jylland, som Smælderlarverne faar Skyld for, hidrører, saa vidt jeg har kunnet undersøge Forholdene, fra saadanne Svampeangreb. Denne Sygdom angreb Bygget i Lermarken stærkt i Aar, kun de 6rd. Bygsorter og en 2rd. Byg, som har været dyrket paa Langholt i mange Aar, blev saa godt som uberørt af Sygdommen. De 6rd. Bygsorter viser sig i det hele taget mindst lige saa haardføre som de 2rd. De saas altid her samtidig, og de 6rd. klarer sig bedre mod Kulden end de fleste 2rd. Den gamle Forholdsregel, at 6rd. Byg skal saas noget senere end 2rd., synes derfor unødvendig.

Forskellige Sygdomssvampe, som særlig optræder paa Kimstængelen af Runkelroer, ødelagde ogsaa i Aar en Del af disse Forsøg. Denne Sygdom angriber ogsaa — men i mindre Grad — Kaalroer, og er maaske den samme, som angriber Byg og Havre. Den vanskeliggør Runkelroedyrkningen i høj Grad flere Steder heroppe. Den er mest ondartet paa lette, muldrige Jorder, hvorimod Roerne paa lerede, muldfattige Jorder synes at gaa fri for den. Paa Mosejord synes den heller ikke at kunne trives.

Mosen.

Skønt Sommeren ikke var gunstig for Dyrkning af Mosen, saa var Kuldens og Fugtighedens Virkning dog mindre, end man skulde have ventet. Grunden hertil maa nærmest søges i, at Mosen er godt drænet, saa Vandet kan løbe fra den i Foraarstiden. Naar Vandet begynder at svinde i de aabne Sidegrøfter, anbringes der Dæmninger af Brædder i disse, hvorved Vandet holdes tilbage Sommeren igennem. Selv i en saa fugtig Sommer, som vi har haft i Aar, har det dog ikke vist sig nødvendig at aabne disse Dæmninger. Mosen har hele Tiden haft en, i hvert Fald tilsyneladende, passende Fugtighedsgrad. Græsmarkerne gav da ogsaa ret store Afgrøder, og

en rigelig Tilførsel af Kunstgødning (Thomasslagge og Kainit) viste sig lønnende. En enkelt Kunstgødning, nemlig Benmel, gjorde dog betydelig Skade, anvendt alene til Havre, idet denne blev meget stærkt angrebet af Rust. Paa alle de andre — gødede saa vel som ugødede — Stykker, gjorde Rusten ingen Skade.

Alle Kornarterne udviklede sig iøvrigt normalt, d. v. s. gav store, fyldige Afgrøder, som gik for tidlig i Leje, hvorved baade Korn og Halm blev af mindre god Kvalitet.

Rodfrugterne angrebes stærkt af Smælderlarver, særlig Gulerødder og Runkelroer. Disse sidste gav som sædvanlig en stor Top og en lille Rod.

Ogsaa Sandkulturforsøgene gav normale Afgrøder. Det ser foreløbig ikke ud til, at det tilførte Sand gør nogen Virkning; det usandede Areal har hidtil frembragt lige saa store Afgrøder som de besandede.

Som sædvanlig er der taget Tørstofbestemmelse af alle Rodfrugterne. Det viser sig her som andre Steder, at Roerne i Aar har et stort Tørstofindhold.

Den i Efteraaret saaede Rug kom meget tyndt op og saa i længere Tid svag ud. Den har dog rettet sig betydeligt i den milde Vinter og den tidlig saaede ser nu ret lovende ud.